

PRILOGA V

ZAŠČITA TAJNOSTI KEMIJSKEGA IMENA SNOVI

1. UVOD

1.1 Kadar želi pravna ali fizična oseba, ki daje nevarni pripravek v promet v skladu s 14. členom tega pravilnika izkoristiti pravico do zaščite tajnosti kemijskega imena snovi v pripravku, mora o tem pripraviti pisni zahtevek, ki ga predpisuje ta priloga in ga še pred prvim dajanjem pripravka v promet poslati organu pristojnemu za kemikalije v odobritev. V primeru, da je v originalu zahtevka prišlo do spremembe podatkov, je pravna ali fizična oseba dolžna o tem takoj obvestiti organ pristojne za kemikalije.

1.2 Za preprečitev prekomerne administracije z zahtevki za odobritev tajnosti, ki se nanašajo na isto snov v različnih pripravkih, je mogoče podati en sam zahtevek pod pogojem, da:

- ti pripravki vsebujejo iste nevarne snovi, ki so prisotne v enakih koncentracijskih območjih,
- so ti pripravki enako razvrščeni in označeni,
- imajo ti pripravki isti namen uporabe.

1.3 Vsakdo, ki iz tržnih razlogov spremeni oziroma prilagodi originalno trgovsko ime pripravka z že odobrenimi zaščitnimi poimenovanji prisotnih kemijskih snovi, mora o tej spremembi obvestiti URSK še pred prvim dajanjem preimenovanega pripravka v promet. Pri tem mora navesti originalno ime pripravka, novo ime pripravka in vsa alternativna imena snovi, ki so bila odobrena ob priglasitvi alternativnega imena snovi originalnega pripravka.

1.4 Alternativno ime, ki služi kot zaščita za pravo kemijsko ime snovi, naj bo, če je le mogoče, generično in naj razkriva tiste najpomembnejše funkcionalne kemijske skupine, ki so značilne za snov.

Alternativnih imen ni mogoče spreminjati. Za zaščito tajnosti kemijske identitete ene same snovi mora biti v vseh pripravkih uporabljeno isto alternativno ime.

Isto alternativno ime, ki se po odobritvi zahtevka navaja na etiketi, mora biti navedeno tudi v poglavju 2 varnostnega lista (sestava s podatki o sestavinah), kot je to predpisano v prilogi VIII pravilnika o nevarnih snoveh.

1.5 Glosarij, ki je sestavni del te priloge (točka 4), služi kot enotno vodilo za izbiro najustrežnejšega alternativnega imena.

1.6 Zaščita tajnosti kemijskega imena snovi v pripravku ni mogoča za snov, ki je razvrščena kot zelo strupena (T+) strupena (T) ali jedka (C) oziroma so ji pripisani stavki R39, R40, R42, R43, R42/43, R45, R46, R48, R49, R60, R61, R62, R63, R64 ali R68.

2. ZAHTEVEK ZA ODOBRITEV ZAŠČITE TAJNOSTI

Zahtevek mora vsebovati naslednje podatke:

2.1 **Ime, naslov in telefon** pravne ali fizične osebe, ki daje pripravek v promet (proizvajalec, uvoznik);

2.2 **Natančen opis** snovi, za katero se vloga zahtevek za odobritev zaščite tajnosti (za vsako snov posebej):

CAS št.	EINECS št.	Kemijsko ime po IUPAC nomenklaturi in razvrstitvi (po prilogi I pravilnika ali začasni razvrstitvi po merilih priloge VI pravilnika o nevarnih snoveh)	Predlog alternativnega imena

NB: Če snov ni navedena v prilogi I pravilnika o nevarnih snoveh in je torej razvrščena začasno, je treba predložiti tudi dokumentacijo, ki je bila uporabljena za razvrstitev, da se dokaže, da so bili pri tem upoštevani vsi dostopni podatki o lastnostih snovi.

2.3 **Obrazložitev** upravičenosti zahtevka za zaščito tajnosti imena snovi (opis verjetnosti za škodo na industrijski lastnini z dokazili o verodostojnosti izjav);

2.4 **Oznake oziroma trgovska imena** pripravkov, v katerih je(so) snov(i), katere ime se namerava zaščititi;

2.5 **Navedba, ali so trgovska imena**, ki to snov vsebujejo, različna za različne kupce in/ali države (navesti tudi različice trgovskih imen ter kupce in/ali države);

2.6 **Podatki o sestavinah** posameznega pripravka, kot so predpisani v točki 2 varnostnega lista iz priloge VIII pravilnika o nevarnih snoveh;

2.7 **Razvrstitev** posameznega pripravka (po 6. členu tega pravilnika);

2.8 **Označevanje** posameznega pripravka (po 9. členu tega pravilnika);

2.9 Predvidena področja **uporabe** pripravka;

2.10 **Varnostni list snovi**, za katero se zahteva odobritev alternativnega imena (v skladu s prilogo VIII pravilnika o nevarnih snoveh);

2.11 **Datum** izdelave zahtevka in ime ter podpis odgovorne osebe.

3. DOLOČITEV ALTERNATIVNEGA IMENA SNOVI (GENERIČNEGA IMENA)

3.1 UVOD

Postopek določanja alternativnega (generičnega) imena je utemeljen s postopkom, ki se uporablja za razvrstitev nevarnih snovi v prilogo I pravilnika o nevarnih snoveh. Glavne skupine (družine) snovi, ki so predstavljene v priloženem glosariju (točka 4 te priloge), so definirane na naslednji način:

- anorganske ali organske snovi, katerih lastnosti so opredeljene s skupnim kemijskim elementom kot njihovo glavno značilnostjo. Ime glavne skupine izhaja iz imena kemijskega elementa. Vsaka glavna skupina (družina) ima svojo značilno številko, ki je določena na podlagi atomskega števila kemijskega elementa (od 001 do 103),
- organske snovi so opredeljene s skupnimi funkcionalnimi kemijskimi skupinami kot njihovo glavno značilnostjo. Ime glavne skupine izhaja iz imena funkcionalne kemijske skupine. Vsaka od teh glavnih skupin je oštevilčena z dogovorjenim številom v območju od 601 do 650, ki ga najdemo v prilogi I pravilnika o nevarnih snoveh.

Nekatere glavne skupine so razdeljene še na podskupine (poddružine), ki združujejo snovi s specifičnimi značilnostmi.

3.2 DOLOČITEV GENERIČNEGA IMENA SNOVI

3.2.1 Splošni principi

Za določitev generičnega imena snovi se uporablja naslednji zaporedni dvostopenjski postopek:

- ugotovitev funkcionalnih kemijskih skupin in kemijskih elementov v molekuli;
- določitev stopnje pomembnosti funkcionalnih kemijskih skupin in kemijskih elementov.

Ugotovljene funkcionalne skupine in elementi, ki so bile(i) upoštevane(i), so imena družin in poddružin, ki so navedena v točki 3 in sicer v obliki seznama ki ni omejen oziroma zaključen.

3.2.2 Razdelitev snovi v družine in poddružine

Številka družine	Družine Poddružine
001	Vodikove spojine Hidridi
002	Helijeve spojine
003	Litijske spojine
004	Berilijeve spojine
005	Borove spojine Borani Borati
006	Ogljikove spojine Karbamati Anorganske ogljikove spojine Soli vodikovega cianida Sečnina in njeni derivati
007	Dušikove spojine Kvaterne amonijeve spojine Kisle dušikove spojine Nitrati Nitriti
008	Kisikove spojine

Številka družine	Družine Podružine
009	Fluorove spojine Anorganski fluoridi
010	Neonove spojine
011	Natrijeve spojine
012	Magnezijske spojine Organokovinski magnezijevi derivati
013	Aluminijeve spojine Organokovinski aluminijevi derivati
014	Silicijske spojine Silikoni Silikati
015	Fosforne spojine Kisle fosforne spojine Fosfonijeve spojine Fosforni estri Fosfati Fosfiti Fosforamidi in njihovi derivati
016	Žveplove spojine Kisle žveplove spojine Merkaptani Sulfati Sulfiti
017	Klorove spojine Klorati Perklorati
018	Argonove spojine
019	Kalijeve spojine
020	Kalcijeve spojine
021	Skandijeve spojine
022	Titanove spojine
023	Vanadijske spojine
024	Kromove spojine Spojine VI-valentnega kroma
025	Manganove spojine
026	Železove spojine
027	Kobaltove spojine
028	Nikljeve spojine
029	Bakrove spojine
030	Cinkove spojine Organokovinski cinkovi derivati
031	Galijeve spojine
032	Germanijske spojine
033	Arzenove spojine
034	Selenove spojine
035	Bromove spojine
036	Kriptonove spojine
037	Rubidijske spojine
038	Stroncijske spojine
039	Itrijske spojine
040	Cirkonijske spojine

Številka družine	Družine Poddružine
041	Niobijeve spojine
042	Molibdenove spojine
043	Tehnecijeve spojine
044	Rutenijeve spojine
045	Rodijeve spojine
046	Paladijeve spojine
047	Srebrove spojine
048	Kadmijeve spojine
049	Indijeve spojine
050	Kositrove spojine Organokovinski kositrovi derivati
051	Antimonove spojine
052	Telurjeve spojine
053	Jodove spojine
054	Ksenonove spojine
055	Cezijeve spojine
056	Barijeve spojine
057	Lantanove spojine
058	Cerijeve spojine
059	Prazeodijeve spojine
060	Neodimijeve spojine
061	Prometijeve spojine
062	Samarijeve spojine
063	Evropijeve spojine
064	Gadolinijeve spojine
065	Terbijeve spojine
066	Disprozijeve spojine
067	Holmijeve spojine
068	Erbijeve spojine
069	Tulijeve spojine
070	Iterbijeve spojine
071	Lutecijeve spojine
072	Hafnijeve spojine
073	Tantalove spojine
074	Volframove spojine
075	Renijeve spojine
076	Osmijeve spojine
077	Iridijeve spojine
078	Platinove spojine
079	Spojine zlata
080	Živosrebrove spojine
081	Talijeve spojine
082	Svinčeve spojine Organokovinski svinčevi derivati
083	Bizmutove spojine
084	Polonijeve spojine
085	Astatove spojine
086	Radonove spojine
087	Francijeve spojine
088	Radijeve spojine

Številka družine	Družine Poddružine
089	Aktinijeve spojine
090	Torijeve spojine
091	Protaktinijeve spojine
092	Uranove spojine
093	Neptunijeve spojine
094	Plutonijeve spojine
095	Americijeve spojine
096	Kurijeve spojine
097	Berkelijeve spojine
098	Kalifornijeve spojine
099	Einsteinijeve spojine
100	Fermijeve spojine
101	Mendelevijeve spojine
102	Nobelijeve spojine
103	Lavrencijeve spojine
601	Ogljikovodiki Alifatski ogljikovodiki Aromatski ogljikovodiki Aliciklični ogljikovodiki Policiklični aromatski ogljikovodiki
602	Halogenirani ogljikovodiki (*) Halogenirani alifatski ogljikovodiki (*) Halogenirani aromatski ogljikovodiki (*) Halogenirani aliciklični ogljikovodiki (*) ----- (*) Specificirati glede na družino, ki ustreza halogenu.
603	Alkoholi in derivati Alifatski alkoholi Aromatski alkoholi Aliciklični alkoholi Alkanolamini Epoksi derivati Etri Glikolettri Glikoli in polioli
604	Fenoli in derivati Halogenirani fenolni derivati (*) ----- (*) Specificirati glede na družino, ki ustreza halogenu.
605	Aldehidi in derivati Alifatski aldehidi Aromatski aldehidi Aliciklični aldehidi Alifatski acetali Aromatski acetali Aliciklični acetali
606	Ketoni in derivati Alifatski ketoni Aromatski ketoni (*) Aliciklični ketoni ----- (*) Vključno s kinoni

Številka družine	Družine Podružine
607	Organske kisline in njihovi derivati Alifatske kisline Halogenirane alifatske kisline (*) Aromatske kisline Halogenirane aromatske kisline (*) Aliciklične kisline Halogenirane aliciklične kisline (*) Anhidridi alifatskih kislin Halogenirani anhidridi alifatskih kislin (*) Anhidridi aromatskih kislin Halogenirani anhidridi aromatskih kislin (*) Anhidridi alicikličnih kislin Halogenirani anhidridi alicikličnih kislin (*) Soli alifatskih kislin Soli halogeniranih alifatskih kislin (*) Soli aromatskih kislin Soli halogeniranih aromatskih kislin (*) Soli alicikličnih kislin Soli halogeniranih alicikličnih kislin (*) Estri alifatskih kislin Estri halogeniranih alifatskih kislin (*) Estri aromatskih kislin Estri halogeniranih aromatskih kislin (*) Estri alicikličnih kislin Estri halogeniranih alicikličnih kislin (*) Estri glikol etra Akrilati Metakrilati Laktoni Acil halogenidi ----- (*) Specificirati glede na družino, ki ustreza halogenu.
608	Nitrili in njihovi derivati
609	Nitro spojine
610	Klornitrirane spojine
611	Azoksi in azo spojine
612	Amino spojine Alifatski amini in njihovi derivati Aliciklični amini in njihovi derivati Aromatski amini in njihovi derivati Anilin in derivati Benzidin in njegovi derivati
613	Heterociklične baze in njihovi derivati Benzimidazol in njihovi derivati Imidazol in njegovi derivati Piretrinoidi Kinolin in njegovi derivati Triazin in njegovi derivati Triazol in njegovi derivati
614	Glikozidi in alkaloidi Alkaloidi in njihovi derivati Glikozidi in njihovi derivati

Številka družine	Družine Podružine
615	Cianati in izocianati Cianati Izocianati
616	Amidi in njihovi derivati Acetamid in njegovi derivati Anilidi
617	Organski peroksidi
647	Encimi
648	Kompleksni derivati premoga Kisli ekstrakt Bazični ekstrakt Antracensko olje Preostanek po ekstrakciji antracenskega olja Frakcija antracenskega olja Karbolno olje Preostanek po ekstrakciji karbolnega olja Iz premoga pridobljene tekočine, ekstrakcija s tekočim topilom Iz premoga pridobljene tekočine, ekstrakcija s tekočim topilom, topila Premogova nafta Premogov katran Ekstrakt premogovega katrana Trdni preostanek pri pridobivanju premogovega katrana Koks (premogov katran) nizkotemperaturni, visokotemperaturni katran Koks (premogov katran), visokotemperaturni katran Koks (premogov katran) mešan premogov visokotemperaturni katran Surovi benzen Surovi fenoli Surove katranove baze Destilatne baze Destilatni fenoli Destilati (premog), ekstrakcija s tekočim topilom, primarni Destilati (premog), ekstrakcija s topilom, cepitev z vodikom Destilati (premog), ekstrakcija s topilom, hidrogenirana cepitev z vodikom, srednji Destilati (premog), ekstrakcija s topilom, cepitev z vodikom, srednji

Številka družine	Družine Podružine
648 (nadaljevanje)	Preostanki po ekstrakcijah (premog), bazični nizkotemperaturni premogov katran Sveža nafta (olje) Goriva, dizelska, ekstrakcija premoga s topilom, cepitev z vodikom, hidrogenirana Goriva za reakcijska letala, ekstrakcija premoga s topilom, cepitev z vodikom, hidrogenirana Motorno gorivo (bencin), ekstrakcija premoga s topilom, naftni destilat, pridobljen s cepitvijo z vodikom Produkti, pridobljeni s toplotno obdelavo Težko antracensko olje Redestilat težkega antracenskega olja Lahka nafta Preostanki po ekstrakciji lahke nafte, z visoko temperaturo vrelišča Preostanki po ekstrakciji lahke nafte, s srednjo temperaturo vrelišča Preostanki po ekstrakciji lahke nafte, z nizko temperaturo vrelišča Redestilat lahke nafte, z visoko temperaturo vrelišča Redestilat lahke nafte, s srednjo temperaturo vrelišča Redestilat lahke nafte, z nizko temperaturo vrelišča Metilnaftalensko olje Preostanek po ekstrakciji metilnaftalenskega olja Naftni destilat (premog), ekstrahiran s topilom, cepitev z vodikom Naftalensko olje Preostanek po ekstrakciji naftalenskega olja Redestilat naftalenskega olja Katran Redestilat katrana Preostanek po pridobivanju katrana Preostanek po pridobivanju katrana, toplotno obdelan Preostanek po pridobivanju katrana, oksidiran Produkti pirolize Redestilati Preostanki (premog), po ekstrakciji s tekočimi topili Katran rjavega premoga Katran rjavega premoga, nizkotemperaturni Katransko olje, z visoko temperaturo vrelišča Katransko olje, s srednjo temperaturo vrelišča Pralno olje Preostanek po ekstrakciji pralnega olja

Številka družine	Družine Poddružine
649	Kompleksni derivati nafte Surova nafta Naftni plin Naftni destilat z nizko temperaturo vrelišča Modificiran naftni destilat z nizko temperaturo vrelišča Katalitično cepljen naftni destilat z nizko temperaturo vrelišča Katalitično preoblikovan naftni destilat z nizko temperaturo vrelišča Naftni destilat z nizko temperaturo vrelišča, pridobljen s toplotno cepitvijo Z vodikom obdelan naftni destilat z nizko temperaturo vrelišča Naftni destilat z nizko temperaturo vrelišča-nespecificiran Neposredno pridobljen kerozin Kerozin-nespecificiran S cepitvijo pridobljeno plinsko olje Plinsko olje-nespecificirano Težko kurilno olje Mast Neprečiščeno ali blago prečiščeno bazno olje Bazno olje-nespecificirano Destilat aromatskega ekstrakta Destilat aromatskega ekstrakta (obdelan) Olje iz usedlin Zmes olja in voska (Kompleksna kombinacija ogljikovodikov, dobljena iz frakcije surove nafte s kristalizacijo iz topila ali kot destilacijska frakcija, pridobljena iz z voskom bogate surovine). Vazelin
650	Različne snovi Te družine ne uporabljajte. Namesto tega uporabljajte zgoraj navedene družine ali poddružine

4. PRAKTIČNA UPORABA

Po tem, ko je bilo opravljeno preverjanje z namenom, da bi ugotovili ali snov spada v eno ali več na seznamu navedenih skupin ali podskupin, se lahko generično ime določi na naslednji način:

4.1 Če ime družine ali poddružine zadostuje za podroben opis kemijskih elementov ali pomembnih funkcionalnih skupin, potem se to ime izbere kot generično ime.

Primeri:

- 1,4 dihidroksibenzen
družina 604: fenoli in derivati
generično ime: derivati fenola

- butanol
družina 603: alkoholi in derivati
poddružina: alifatski alkoholi
generično ime: alifatski alkohol

- 2-Izopropoksietanol
družina 603: alkoholi in derivati
poddružina: glikoletri
generično ime: glikoleter

- metakrilat
družina 607: organske kisline in derivati
poddružina: akrilati
generično ime: akrilat

4.2 Če ime družine ali poddružine ne zadostuje za podroben opis kemijskih elementov ali pomembnih funkcionalnih skupin, potem je generično ime sestavljeno iz pripadajočih imen različnih družin ali poddružin:

Primeri:

- klorobenzen
družina 602: halogenirani ogljikovodiki
poddružina: halogenirani aromatski ogljikovodiki
družina 017: klorove spojine
generično ime: klorirani aromatski ogljikovodik

- 2,3,6-triklorofenilocetna kislina
družina 607: organske kisline
poddružina: halogenirane aromatske kisline
družina 017: klorove spojine
generično ime: klorirana aromatska kislina

- 1-kloro-1-nitropropan
družina 610: kloritrirani derivati
družina 601: ogljikovodiki
poddružina: alifatski ogljikovodiki
generično ime: kloriran alifatski ogljikovodik

- tetrapropil ditiopirofosfat
družina 015: fosforjeve spojine
poddružina: fosforjevi estri
družina 016: žveplove spojine
generično ime: tiofosforni ester

NB: Pri nekaterih elementih, še posebno kovinah, se lahko ime družine ali poddružine navede z besedami "organski" ali "anorganski".

Primeri:

- diživosrebrov klorid
družina 080: živosrebrove spojine
generično ime: anorganska živosrebrova spojina

- barijev acetat
družina 056: barijeve spojine
generično ime: organska barijeva spojina

- etil nitrit
družina 007: dušikove spojine
poddružina: nitriti
generično ime: organski nitrit

- natrijev hidrosulfit
družina 016: žveplove spojine
generično ime: anorganska žveplova spojina

Pri navedenih primerih gre za snovi, ki so bile vzete iz priloge I pravilnika o nevarnih snoveh, za katere je moč vložiti zahtevo za tajnost.